

Rapport

Datum: 29 juni 1999

Rapportnummer: 1999/290

Klacht

Op 25 juni 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X, ingediend door mevrouw W. te Steenwijk, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND). In eerste instantie werd gepoogd, op 11 juli 1998, naar aanleiding van de klacht te interveniëren bij de IND. Omdat deze interventie geen resultaat opleverde werd vervolgens naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker, een asielzoeker uit Iran aan wie in verband met het zogenoemde 'drie jarenbeleid' inmiddels een vergunning tot verblijf is verleend, klaagt over de behandelingsduur van zijn bezwaarschrift, gedateerd 12 juli 1996, tegen de afwijzende beslissing op zijn asielverzoek door de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND).

Achtergrond

Algemene wet bestuursrecht 1. Artikel 7:10:

- "1. Het bestuursorgaan beslist binnen zes weken of - indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 is ingesteld - binnen tien weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
 2. De termijn wordt opgeschort met ingang van de dag waarop de indiener is verzocht een verzuim als bedoeld in artikel 6:6 te herstellen, tot de dag waarop het verzuim is hersteld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
 3. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan.
 4. Verder uitstel is mogelijk voor zover de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad of ermee instemmen."
2. Artikel 3:2 "Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen."

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Staatssecretaris van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de Staatssecretaris en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de Staatssecretaris van Justitie een aantal specifieke vragen gesteld. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De IND berichtte

dat het verslag geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te verbeteren.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. FEITEN

1. Op 12 juli 1996 diende verzoekers toenmalige advocaat, de heer mr. Ba. te 'sGravenhage, namens verzoeker een (voorlopig) bezwaarschrift in tegen de op 18 juni 1996 uitgereikte afwijzende beschikking op het verzoek van 30 januari 1995 om toelating als vluchteling van verzoeker.
2. Verzoekers toenmalige raadsman diende bij brief van 6 augustus 1996 de nadere gronden in waarop verzoekers bezwaar berustte.
3. Per 1 oktober 1997 liet verzoeker zich niet meer bijstaan door zijn toenmalige raadsman, maar door de heer mr. B., advocaat te Nieuwegein.
4. Op 23 december 1997 liet verzoekers nieuwe raadsman de Staatssecretaris van Justitie en de heer O. van de IND, district Zuid-West, het volgende weten:
"...Op donderdag 23 oktober 1997 heb ik U telefonisch mogen spreken over de heer X (verzoeker; N.o.). U deelde mij mee dat Uw dossier incompleet was en een grote puinhoop. U had maar één dagvaarding ter beschikking. Ik heb U toen kunnen uitleggen, dat het dossier, mij toegezonden door mr. Ba. zich in een soortgelijke toestand bevond. Ik heb in totaal alleen al op woensdag 1 oktober 1997 gedurende zes uur en veertig minuten, dinsdag 4 november 1997 gedurende zes uur en dertig minuten en op maandag 22 december 1997 gedurende zes uren de tijd nodig gehad om het dossier van nu 339 stukken te ordenen. Daarbij kwam ik tot de constatering, dat vele stukken nimmer zijn vertaald. Dit zal de komende weken gebeuren. Met de heer X heb ik afgesproken een eerste inhoudelijk gesprek te voeren op 22 januari a.s. Hopelijk zal

alsdan de gehele materie zijn geordend, waarna een volledige analyse van de asielprocedure, alsmede het volledige levensverhaal en achtergronden van de vlucht van de heer X aan U kunnen worden verzonden. Reeds nu mag ik opmerken, dat de Iraanse autoriteiten een zeer grote belangstelling aan de dag hebben gelegd voor de heer X, mede-ondertekenaar van de petitie van 134 schrijvers, onder het pseudoniem (...). Bestudering van de stukken laat zien, dat niemand tot op heden een volledige context heeft gevormd van de achtergronden van de vlucht van de heer X. Dit heeft hem psychisch zeer beschadigd. Ook zijn vrouw in Iran is er wanhopig van geworden. Zij is ten einde raad. Dit geldt ook voor de in Iran verblijvende kinderen..."

5. Bij brief van 20 februari 1998 deelde verzoekers raadsman de Staatssecretaris van

Justitie het volgende mee:

"...In aansluiting op mijn schrijven aan U van 23 december 1997 stuur ik U hierbij de analyse van de asielprocedure, tevens levensverhaal en achtergronden van de vlucht van de heer X en aanvullend bezwaarschrift. Gaarne verzoek ik U dit in behandeling te willen nemen..."

6. Bij brief van 6 maart 1998 deed verzoekers raadsman de Staatssecretaris van Justitie nog een vertaling toekomen van een brief van 9 januari 1998 van verzoekers schoonmoeder aan verzoeker.

7. Bij brief van 17 maart 1998 deelde verzoekers raadsman de Staatssecretaris van Justitie (de heer O. van de IND) onder meer het volgende mee:

"In aansluiting op mijn schrijven aan U van 6 maart 1998 en naar aanleiding van het telefoongesprek, dat U met mij voerde op 12 maart jl. stuur ik U hierbij een afschrift van de volgende stukken:

- (...) het aanvullend bezwaarschrift van mr. Ba. van 6 augustus 1996. Zoals U meedeelde, ontbrak dit stuk in Uw dossier. Althans, de even pagina's. Het stuk is hiermee compleet. U deelde mij tevens mee, dat de correcties en aanvullingen op het rapport van het nader gehoor zouden ontbreken. Ik stuur U deze evenwel niet toe, aangezien het mijns inziens geen pas geeft om troep, afkomstig van rechtshulpverlening aan U toe te zenden. Zie in dit verband de noten van Prof. R. Fernhout in RV 1995, 19 en 1996, 19 betreffende de rapporten van de Nationale ombudsman over respectievelijk de tolken en de contact-ambtenaren van de Staatssecretaris van Justitie. In de laatste noot wordt uitvoerig ingegaan op het falen van de rechtshulpverlening, c.q. VluchtelingenWerk.

U sprak met mij nog over productie 59, zoals vermeld op pagina 55. Dit schrijven is niet hetzelfde als productie 15 en kon eerst aan U worden doorgeleid in vertaling op 6 maart 1998. Het stuk werd eerst op 2 februari 1998 van de heer X ontvangen. U vroeg mij nog om het precieze adres van de echtgenote. Ik zal dit verzoek doorgeleiden. Zoals ik u nogmaals telefonisch herhaalde, hoop ik, dat deze zaak zo spoedig mogelijk tot een einde wordt gebracht. De heer X is ten einde raad. Ik leg in dit verband nog aan U een afschrift over van de volgende stukken:

- (...) schrijven van de arts van het COA, K. uit Leersum van 2 maart 1998 aan de raadsman. Behoudens het gegeven, dat de heer X via een schrijven van mevrouw W. van 11 maart 1998 aan de raadsman liet weten, dat de heer K. het totale verhaal van zijn twee overplaatsingen van Den Haag naar IJsselmuiden, en van Steenwijkerwold naar Leersum, door elkaar heeft gehaald, en dat in alinea 3 een onjuiste vermelding staat betreffende de gevangenschap van de heer X (hij heeft twee jaar in de gevangenis gezeten) en hij niet de naam Seki-partij heeft gebruikt, geeft het schrijven van de heer K. nauwkeurig aan, in welke slechte psychische conditie de heer X verkeert. Zoals aan U bekend zal zijn, leidt het ondergaan van martelingen dikwijls tot een zeer ernstige inbreuk op de persoonlijkheid en het vermogen te voldoen aan de eisen van het bestaan. Doel van martelingen is dan ook het breken van de persoonlijkheid. De heer X behoort tot die talloze personen, die ook door toedoen van de Staatssecretaris van Justitie ernstig zijn beschadigd vanwege de niet

acceptabele termijnen. (...) - (...) schrijven van het Tolkencentrum aan de raadsman van 6 maart 1998, behorende bij een tweetal vertalingen; - (...) document betreffende verhoor en proces-verbaal uit Iran. Ook dit betreft de procedure, waartoe mevrouw X onder druk van de Iraanse overheid werd gedwongen, maar die zij heeft ingetrokken. Ik kan nu niet meer nagaan of ik dit stuk reeds eerder had overgelegd. Dat zou mij te veel tijd kosten; - (...) verklaring van de psychiater Y van 9 december 1995 betreffende de dochter (...) van de heer X. Ook zij staat onder behandeling vanwege de enorme spanningen, die voortkomen uit de politieke situatie, waardoor de heer X moest vluchten."

8.1. Bij brief van 30 maart 1998 deelde verzoekers raadsman de Staatssecretaris van Justitie (de heer O. van de IND) het volgende mee:

"...In aansluiting op mijn schrijven aan U van 17 maart 1998 en naar aanleiding van Uw telefonisch verzoek van donderdag 12 maart 1998 stuur ik U hierbij een afschrift van de volgende stukken:

(...)

- (...) schrijven van mevrouw W. aan de raadsman van 23 maart 1998; Het bericht van Uw Staatssecretaris dat weer uitstel nodig is vanwege onderzoek in Iran, heeft tot grote emotionele spanningen geleid. Het schrijven van mevrouw W. is volstrekt helder. Ikzelf ben van mening, dat in feite één en ander ook klachtwaardig is te noemen, overeenkomstig mevrouw W. in haar schrijven duidelijk maakt. Zoals ik U reeds telefonisch heb meegedeeld, is de volledige context dankzij de inspanningen van mevrouw W. en mijzelf scherp op tafel gekomen. Wat wilt u nog meer? Wat zal de vraagstelling zijn van een dergelijk onderzoek? Bovendien is mevrouw X in een dermate slechte psychische conditie, dat welk onderzoek dan ook haar alleen maar meer in de problemen zal brengen, waarbij het nog maar de vraag is, of het onderzoek van de Minister van Buitenlandse Zaken de toets der kritiek kan doorstaan. Met name met het oog op de vereiste zorgvuldigheid en de wijze waarop de onderzoeker zich introduceert en in staat zal zijn vertrouwen bij haar te wekken, of dat deze persoon direct zal worden beschouwd als handlanger van de Iraanse autoriteiten. Kunt U mij Uw vraagstelling duidelijk maken? Hoe denkt U dat onderzoek te gaan verrichten? Of laat U mij weten hoe de informatievergader van Buitenlandse Zaken zich kenbaar zal maken, zodat wellicht mevrouw X op dat laatste kan worden voorbereid en niet in paniek zal raken. Dit laatste lijkt mij alleszins redelijk; - (...) adressen van mevrouw X in Iran; - (...) schrijven van mevrouw W. aan de raadsman betreffende het prima te volgen tweetal stukken:

- (...) envelop uit Iran van mevrouw X, gericht aan het adres van mevrouw X, behorende bij het volgende stuk:

- (...) huwelijksboekje uit Iran..."

8.2. De bij zijn brief van 30 maart 1998 gevoegde brief van verzoekers intermediair, mevrouw W., luidt als volgt:

"...Ik heb X verteld dat de Staatssecretaris van Justitie het adres van zijn vrouw X wil hebben. Hij werd daarna erg emotioneel en gespannen en wat hij zei tegen mij probeer ik

zo goed mogelijk in zijn woorden weer te geven. Wat is dit nieuwe spelletje. Ik heb de eerste dag van mijn verblijf in Nederland in het AC Rijsbergen en tijdens mijn nader gehoor in OC Den Haag de adressen van mijn hele familie gegeven en er werd mij destijds gevraagd of ze dit mochten controleren. Hiervoor heb ik toen mijn handtekening gezet.

Als het Ministerie geen onderzoek heeft gedaan en mijn situatie is niet duidelijk voor hen, waarom kreeg ik na 18 maanden mijn negatieve antwoord? Nu is het weer 20 maanden later en nú moet er onderzoek worden gedaan. In deze ruim drie jaar werden huizen, flats, bruggen, viaducten en de Amsterdam-Arena gebouwd, maar mijn dossier is nog niet klaar. Mijn vraag is: Hoe gaat het Ministerie van Buitenlandse Zaken dit onderzoek doen? Ik ben bang dat er nu nog meer onnodig tijd gerekt gaat worden. Ik ben ondanks mijn slechte gevoel bereid om het adres van mijn vrouw en kinderen te geven, maar mocht er iets negatiefs gebeuren, dan stel ik de Nederlandse regering verantwoordelijk voor de gevolgen hiervan. Ik hoop oprecht dat alles met de nodige voorzichtigheid zal gebeuren..."

9. Op 22 april 1998 zond de raadsman de IND vertalingen van de hiervoor onder 8.1. genoemde enveloppe en het huwelijksboekje.

10. Op 22 april verzocht de Staatssecretaris van Justitie de justitiële documentatiedienst om inlichtingen met betrekking tot verzoeker. Deze inlichtingen werden op 27 april 1998 ontvangen.

11. Op 22 mei 1998 deed de raadsman de IND nog een afschrift van een faxbericht toekomen dat hij op 20 mei 1998 van de stichting PRIME (Participating Refugees in Multicultural Europe) over de activiteiten van verzoeker had ontvangen.

12. Bij brief van 28 mei 1998 deelde de Staatssecretaris van Justitie verzoekers raadsman mee dat aan verzoeker een (tijdelijke) vergunning tot verblijf werd verleend. Voorts deelde de Staatssecretaris van Justitie mee:

"...Hierbij bevestig ik u de ontvangst van uw brieven met daarin de opgevraagde informatie en vertalingen. Op korte termijn zal door mij aan de minister van Buitenlandse Zaken het verzoek worden gedaan om een onderzoek in te stellen..."

13. Bij brief van 29 mei 1998 deed de raadsman de Staatssecretaris van Justitie een afschrift toekomen van een brief van mevrouw W. van 27 mei 1998. Deze brief luidt als volgt:

"...Aangezien ik constateer dat het de laatste tijd met X steeds slechter gaat, vind ik het noodzakelijk u hiervan op de hoogte te stellen, Met name hetgeen er de laatste twee weken is gebeurd baart mij grote zorgen. Hij staat er volledig achter dat ik u deze brief schrijf. Op 15 mei jongstleden had hij een afspraak met zijn vrouw (...) om haar te bellen. Hij heeft nu de mogelijkheid om via een buurvrouw haar te bellen. Om in alle rust te kunnen bellen komt hij daarvoor naar mijn huis. Door zijn enorme verdriet en ook schaamte over wat hij kan zeggen tegen zijn vrouw en kinderen als ze vragen: 'Papa, wanneer zien we jou nog eens een keer', werd hij zo emotioneel dat hij niet meer in staat was om te bellen.

Een week later (22 mei) is hij weer gekomen met de planning om te bellen. Ongeveer twee uur voor het bellen kwam weer diezelfde emotie naar buiten. Hij heeft uiteindelijk toch gebeld met vrouw en kinderen. Ze waren blij dat hij belde, ze konden niet wachten wie het eerst met papa of man kon praten. In de loop van het gesprek wilde X graag nog een keer met zijn zoon (...) praten, maar hij was zo emotioneel dat hij niet meer wilde. (Verzoekers echtgenote; N.o.) probeerde haar zoon nog te overreden, maar hij weigerde pertinent. (Verzoekers echtgenote; N.o.) vertelde X verder, dat ze ongeveer twee weken geleden 's nachts een paar keer werd lastig gevallen door een man die steeds aan haar deur kwam. Hij belde aan en riep dat ie met haar wilde praten en als ze dat niet deed er problemen zouden komen. Zij heeft de deur niet opengedaan, haar kinderen uit bed gehaald en alle lampen in huis aangedaan. Ze heeft vreselijk geschreeuwd en buren hebben haar later geholpen. Ze zijn altijd alledrie al zo bang, dit is na dit voorval nog erger geworden. (Verzoekers echtgenote; N.o.) durft ook niet naar de politie te gaan. Na het telefoongesprek zag ik dat X zó emotioneel, zó wanhopig, zó kapot, zó leeg was en een aantal uitspraken van hem baarden mij grote zorgen. Hij zei in z'n complete wanhoop tegen mij, dat het goed zou zijn, dat hij met een bom naar Iran zou reizen en die op het vliegveld van Teheran zou laten exploderen en dan zelf eerst zien dat er een paar slechte mollah's, die zijn land qua mensenrechten helemaal kapot hebben gemaakt zouden sterven. Daarna zou hij dan zelf willen sterven. Ik heb X al vaker depressief en verdrietig gezien, maar dit praten was heel schokkend. Ik zag dat hij letterlijk kapot was en ik maakte me zorgen dat hij terug zou reizen naar z'n AZC in Leersum. Mijn kinderen en ik hebben heel veel met hem gepraat en gelukkig is hij in de loop van de dag rustiger geworden. Hij vertelde ons ook nog dat hij soms in de nacht, in het bos waar zijn centrum staat, loopt te schreeuwen, letterlijk zijn pijn eruit schreeuwen. Als hij leest neemt hij niet veel op. Hij heeft soms zelfmoordgedachten. Toen hij 's avonds rustiger was geworden is hij teruggereisd naar Leersum en hebben we de afspraak gemaakt dat hij om de 2 à 3 dagen even zal bellen. Zaterdag 23 mei kreeg ik uw brief, hiervoor hartelijk dank en ik heb X over de inhoud hiervan gebeld. Zijn reactie was dat zijn vrouw, kinderen en hijzelf nu helemaal kapot zijn en dat deze problemen voor het Ministerie van Justitie absoluut geen betekenis hebben. (...) Het is duidelijk dat het heel slecht gaat met X en ook met zijn gezin in Iran. Wat moet er nu gebeuren met deze onhoudbare situatie?"

14. Bij verzoekschrift van 22 juni 1998 wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman.

15. Bij brief van 6 juli 1998 deed verzoekers raadsman de Staatssecretaris van Justitie nog het volgende toekomen:

"...schrijven van mevrouw W. van 28 april 1998 betreffende onder meer de vertaling van het huwelijksboekje, doorgeleid naar Uw Staatssecretaris op 22 april 1998. Enige stukken waren niet te vertalen door het Tolkencentrum. De stukken zijn opnieuw doorgeleid naar het Tolkencentrum bij schrijven van 8 juni 1998:

- (...) schrijven van de raadsman aan het Tolken centrum van 8 juni 1998 met het verzoek nog eens naar deze vertaling te kijken; - (...) schrijven van het Tolken centrum aan de raadsman van 25 juni 1998, behorende bij de volgende gecorrigeerde vertaling:
- (...) gecorrigeerde vertaling van het huwelijksboekje. Men heeft zich beperkt tot de geboortedatum van mevrouw X..."

16. Bij brief van 10 juli 1998 deelde de raadsman de Staatssecretaris van Justitie het volgende mee:

"...In aansluiting op mijn schrijven aan U van 6 juli 1998 stuur ik U hierbij een afschrift van het volgende stuk:

(...) schrijven van de heer K., arts van het AZC Leersum aan de raadsman van 7 juli 1998. De inhoud hiervan spreekt volledig voor zich. De heer K. laat weten, dat indien zich nog langer uitstel op uitstel blijft stapelen, zijns inziens een dreigende decompensatie met de meest ernstige gevolgen zeer reëel is. Eén en ander ziet ook op de gezinshereniging. Daarvan deelt de heer K. mee: *'Zekerheid aangaande zijn status en een helder uitzicht op gezinshereniging zijn een absolute voorwaarde voor een behandeling van zijn reactieve depressie bij een PTSS'* (post-traumatisch stresssyndroom; N.o.). **Dringend wil ik U verzoeken zo spoedig mogelijk tot toelating als vluchteling over te gaan, en dit schrijven ook door te geleiden naar de Visadienst ter zake van de inmiddels aangevraagde MVV voor de heer X...**"

17. Op 14 juli 1998 zond de Staatssecretaris van Justitie de volgende brief aan de Minister van Buitenlandse Zaken:

"...Hierbij doe ik u in kopie toekomen een aantal stukken uit het dossier van bovengenoemde vreemdeling, naar de inhoud waarvan ik korthedshalve moge verwijzen. - Rapport van gehoor met bijlagen - beslissing in eerste aanleg - passages uit het levensverhaal met toelichting op bijlagen, opgemaakt door mr. B. bijlagen (zie nummers van stempels):

- 3) schrijven van de Iraanse ambassade aan de staatssecretaris van Justitie
- 6) passages uit het blad "Iran Zamin"
- 7) stukken en foto's m.b.t. (kort) verblijf in Duitsland
- 8) foto's van familie
- 9) geboorte-aktes
- 10) identiteitsdocumenten, verzoek tot echtscheiding en brief van 134 auteurs
- 12) brief d.d. 6 december 1995 van de echtgenote van betrokkene aan de Ned. Ambassade te Teheran
- *13) oproep aan de echtgenote om op 26 december 1995 te verschijnen bij de Setad Khabari van de provincie (...)
- 14) brief van de echtgenote gericht aan betrokkene met toelichting op deze brief door betrokkene
- *15) document van het Ministerie van Economische Zaken m.b.t. belastingschuld + uitspraak van een rechtbank m.b.t. alimentatie + brief van de echtgenote + envelop van de broer van betrokkene (...)
- 16) schrijven van het Iraanse Ministerie van Buitenlandse Zaken aan de echtgenote van betrokkene (...)
- (over verblijfplaats betrokkene in Nederland)
- 17) brief afkomstig van een politieke vriend van betrokkene (...)
- 19) brief van de echtgenote van betrokkene (ca. juni 1997)
- 24) verklaring van de Iraanse Vluchtelingen Zelforganisatie (IVZO) t.b.v. betrokkene
- 26) brief van Vluchtelingenwerk m.b.t. benadering betrokkene door ambassadepersoneel

*29 en 30) dagvaarding aan de echtgenote van betrokkene met verzoek om (...) voor de rechtbank te verschijnen + toelichting daarop van betrokkene *31) schrijven aan moeder van betrokkene m.b.t. onteigening (...) 33) schrijven van betrokkene aan zijn eerste gemachtigde over een brief van zijn echtgenote (...) 34) verklaring van een Iraanse vluchtelingenorganisatie t.b.v. betrokkene 49) brief van betrokkene over zijn bezoek aan de OB te A'dam en de brief van 134schrijvers 52) envelop d.d. 25 maart met vertaling 55) brief van broer van betrokkene m.b.t. overname van de zaak 62) schrijven van Nabard, Culturele Associatie-Nederland over activiteiten van betrokkene in Iran. - passages uit een amnesty-rapport van 30 juni 1997 over enkele lotgevallen van de 134 ondertekenaars van de brief aan het Iraanse regime. - nagekomen brieven van de gemachtigde van betrokkene d.d. 6, 11 en 30 maart, 22april en 6 juli 1998 (met bijlagen) Naar aanleiding hiervan heb ik de volgende vragen:

1) is het correct dat betrokkene een van de ondertekenaars is van het manifest van 134auteurs? Op dit manifest staat hij onder zijn pseudoniem (...) Hebben de ondertekenaars van dit manifest problemen ondervonden van de zijde van de Iraanse autoriteiten? 2) Kunt u onderzoek doen naar de authenticiteit van enkele documenten te weten: de dagvaarding aan de echtgenote (...), het schrijven van de Iraanse ambassade (...), de documenten genoemd onder (...), de oproep aan de echtgenote om te verschijnen (...) De gemachtigde wijst erop dat de echtgenote van betrokkene al spoedig op de hoogte was van zijn adres in Nederland zodat de bewering van de Iraanse autoriteiten dat de echtgenote de Iraanse overheid zou hebben benaderd om het adres van haar man te achterhalen, een verzinsel zou zijn. Voorts zou zijn echtgenote tot de echtscheiding zijn gedwongen. Ik verzoek u met betrekking tot het door de vreemdeling ingediende aanvraag om toelating als vluchteling middels de te uwer beschikking staande kanalen, een onderzoek te doen instellen en mij omtrent het resultaat van uw bevindingen te informeren..."

B. STANDPUNT VERZOEKER

Verzoeker deelde in het verzoekschrift van 22 juni 1998 onder meer het volgende mee: "Om te beginnen wil ik aan u duidelijk maken wie ik ben en waarom ik u deze brief schrijf. Mijn naam is X, ik kom uit Iran en ik woon onder het pseudoniem (...) in asielzoekerscentrum (...) te Leersum. Ik kreeg in oktober 1995 na advies van de COA deze valse naam vanwege problemen die de Iraanse ambassade in Nederland voor mij maakte. Sindsdien leef ik ook in Nederland onder grote spanning. Ik vluchtte ruim drie jaar en vier maanden geleden uit Iran naar Nederland. Eén week na aankomst in Nederland kreeg ik mijn interview. Dit had plaats op acht februari 1995 en duurde in totaal één uur. Er werd mij gezegd, dat ik korte en duidelijke antwoorden moest geven. In één uur tijd moest ik mijn vluchtverhaal, mijn politieke problemen, gegevens over mijn familie en het reizen vertellen. Ik vond de tolk niet goed omdat hij weinig wist over de geografie, de politiek en de cultuur van mijn land. Ik heb dit ook duidelijk gezegd tijdens de correcties van mijn interview met Vluchtelingenwerk van opvangcentrum (OC) Den Haag. Tijdens het interview is ook tegen mij gezegd, dat ik na 28 dagen mijn beschikking zou krijgen. Dit was niet waar, deze kwam na zeventien maanden, terwijl de regel van het Ministerie van Justitie zo was, dat

asielzoekers binnen zes maanden hun definitieve antwoord zouden krijgen Zeventien maanden wachten betekent dag en nacht in spanning leven en soms het gevoel hebben dat je gek wordt. Om rustig te blijven heb ik al vele medicijnen geslikt. Op 18 juni 1996 kreeg ik mijn negatieve beschikking. Daarna heeft mijn advocaat een bezwaarschrift geschreven en ik zat weer in het zelfde schuitje: wachten, wachten, altijd in spanning leven. Bijna drie maanden geleden kwam de IND met de vraag of ze het adres van mijn vrouw in Iran mochten hebben om aldaar onderzoek te doen. Ik heb bij binnenkomst in Nederland alle adressen gegeven en tijdens mijn interview gezegd dat ze onderzoek mochten doen in Iran. Als het Ministerie van Justitie nooit eerder onderzoek heeft gedaan, waarom kreeg ik dan mijn negatieve beschikking? Hoe kan het Ministerie van Justitie dit doen? Ze weten in welke toestand mijn familie zich bevindt, ze zijn psychisch gebroken door de Iraanse autoriteiten en door de onhoudbare situatie. Ik heb steeds het gevoel gehad dat de Staatssecretaris mijn procedure heeft willen rekken. Ik kreeg op 28 mei mijn C-status door de drie jaren termijn. Uit de brief van de Staatssecretaris van Justitie aan mijn huidige advocaat de heer B. uit Nieuwegein omtrent mijn C-status is duidelijk geworden dat de Staatssecretaris op korte termijn het verzoek zal doen aan de Minister van Buitenlandse Zaken om een onderzoek in te stellen. Hoe kan dit allemaal? Weer zo lang wachten! Het ministerie van Justitie weet dat de Iraanse overheid problemen heeft gemaakt voor mij en achter mij aan zit in Nederland, net als vroeger in Iran. Ook zijn er vele bewijzen die bekend zijn bij de IND, dat het regime van Iran problemen heeft gemaakt voor mijn vrouw en kinderen, ook voor mijn familie (moeder en een paar broers). Ik hoop, dat het ministerie van Justitie, als ze onderzoek willen doen, dit op een goede manier en heel voorzichtig zullen doen, opdat mijn gezin niet naar de guillotine wordt gebracht van het Iraanse regime."

C. STANDPUNT STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

De Staatssecretaris van Justitie deelde bij brief van 27 november 1998 onder meer het volgende mee:

"Naar aanleiding van de inhoud van uw brief en uiteraard de inhoud van de klacht van de heer X heb ik het departementale dossier van de heer X nader bestudeerd. Daarbij is gebleken dat met name in de bezwaarfase een aanzienlijke hoeveelheid aan (nieuwe) informatie is overgelegd. Zo zijn op 12 juni 1996, 18 december 1996, 23 januari 1997, 26 februari 1997, 11 maart 1997 en 28 augustus 1997 door de toenmalige gemachtigde van de heer X enkele deels vertaalde stukken overgelegd. Aangezien een gedeelte van de stukken ontbrak, waardoor geen verzoek is gedaan aan de Minister van Buitenlandse Zaken een onderzoek op te starten, heeft de behandelend ambtenaar op 13 oktober 1997 contact opgenomen met de toenmalige gemachtigde van de heer X. Daarbij is medegedeeld dat de heer X inmiddels een andere advocaat had, te weten mr. B., advocaat te Nieuwegein. De behandelend ambtenaar heeft vervolgens, op 23 oktober 1997, telefonisch contact opgenomen met mr. B. en verzocht om de ontbrekende stukken alsnog toe te zenden. Mr. B. heeft hierbij te kennen gegeven het van zijn voorganger overgenomen dossier eerst te willen ordenen en daarna de zaak met zijn cliënt te willen bespreken, waarna de ontbrekende stukken aan de IND zouden worden toegezonden. Bij

brief van 23 december 1997 heeft mr. B. laten weten dat er nog een aantal stukken vertaald moest worden, hetgeen ook heeft plaatsgevonden. Bij brief van 20 februari 1998 heeft mr. B. de IND een uitgebreide analyse van de asielprocedure en de asielmotieven van de heer X toegezonden. Daarbij waren eveneens de ontbrekende stukken alsmede de vertaalde stukken gevoegd. Vervolgens kwam nadere informatie binnen, te weten bij schrijven van mr. B. van 6 maart 1998, 17 maart 1998, 30 maart 1998, 22 april 1998, 22 mei 1998, 29 mei 1998 en 6 juli 1998. Aangezien eerst op dat moment alle informatie aanwezig was, is op 14 juli 1998 het Ministerie van Buitenlandse Zaken verzocht een onderzoek op te starten, waar tot op heden nog geen antwoord op is ontvangen. Gelet op hetgeen ik uit het dossier heb kunnen opmaken, concludeer ik dat de behandelingsduur van het bezwaarschrift van 12 juli 1996 inderdaad reeds geruime tijd in beslag neemt. Ik reken het tot mijn doelstelling om asielzaken zo snel mogelijk af te handelen, met inachtneming van de wettelijke termijnen. Dit laat echter onverlet dat ik evenzeer belang hecht aan een zorgvuldige behandeling van asielzaken, gebaseerd op een zo volledig mogelijke informatievergaring, teneinde te komen tot verantwoorde beslissingen. Met betrekking tot de behandeling van het bezwaarschrift van de heer X ben ik van mening dat een gedegen beslissing op zijn aanvraag om toelating als vluchteling niet mogelijk is zonder nader onderzoek. Ik meen dan ook dat de klacht van de heer X voor wat betreft de lange behandelingsduur van zijn bezwaarschrift gegrond is omdat de wettelijke beslistermijn is overschreden, maar maak daarbij de kanttekening dat een gedegen beslissing op het bezwaarschrift zonder het resultaat van het onderzoek af te wachten niet mogelijk is. Tevens dient in aanmerking genomen te worden dat betrokkene zijn zaak door een andere raadsman heeft laten behandelen en in de loop van 1997 en 1998 meerdere malen aanvullingen op het bezwaarschrift heeft verzonden, waardoor eveneens vertraging is opgelopen. Ik realiseer mij dat de heer X geruime tijd in onzekerheid heeft verkeerd over zijn toelatingsprocedure. Bij brief van 28 mei 1998 is hem op grond van het zogenoemde driejarenbeleid een vergunning tot verblijf zonder beperking verleend."

D. REACTIE VERZOEKER

1. In reactie op hetgeen van de zijde van de Staatssecretaris van Justitie naar voren werd gebracht deelde verzoeker onder meer het volgende mee:

"Ik wil niet meer zeuren over uitspraken tijdens het interview: 'u krijgt na 28 dagen uw beschikking', maar ik ben hier nu precies vier jaar en mijn procedure is nog steeds niet klaar. Tussen 28 dagen en vier jaar zit toch een heel verschil denk ik. Als mijn eerste advocaat, de heer Ba., zijn werk niet goed doet, omdat hij totaal geen verband zag in mijn dossier, hoe moet ik dat als asielzoeker begrijpen? Had het Ministerie van Justitie dit niet moeten melden aan mij of aan mijn eerste advocaat? Na 3 ½ jaar is er op 14 juli 1998 een onderzoek begonnen, maar na ruim vijf maanden is er nog geen antwoord gekomen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Nu is mijn vraag: 'Hoe lang moet ik weer op het resultaat van dit onderzoek wachten? Aan de ene kant ben ik Nederland erkentelijk dat ik deze vier jaar bescherming en veiligheid heb ondervonden. Aan de andere kant hoop ik dat Nederland begrijpt wat het Iraanse dictatoriale regime doet. Een paar weken geleden

zijn drie collega dichters-schrijvers, bekend van de '134 schrijvers en dichters' en het echtpaar (...) vermoord. Zij waren lid van de oppositiepartij. Het is duidelijk dat het regime ook altijd achter mij en mijn familie zit. Ik ben ook niet van steen, er stroomt ook bloed door mijn aderen. Hoe kan ik rustig worden? Wordt er wel eens nagedacht over totaal verscheurde families? Mijn vrouw heeft door de onderdrukking van het regime grote psychische problemen. Hoe kan ik ze uitleggen wat de regels zijn van het asielbeleid bijvoorbeeld, wat is een C-status, wat is een A-status en hoe bepalend die kunnen zijn voor hun verdere leven? Zij denken dat ik niets voor hun wil doen, maar ik zit zelf in een onhoudbare situatie. Na zo lange tijd ben ik bijna de gezichten van mijn kinderen vergeten. Wij zijn allemaal gebroken. Ik heb niets meer te zeggen."

2. Bij deze reactie was een afschrift gevoegd van een brief van verzoekers advocaat aan verzoekers gemachtigde. De advocaat schreef daarin het volgende:

"...Juist is, dat de heer X van meet af aan mijns inziens gehandicapt is geweest door dat de voormalige raadsman niet de volledige context van vervolging heeft getraceerd in Iran. Voorop staat evenwel de verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van Justitie ter zake van het op een gedegen wijze afwickelen van een asielaanvraag. Zelf ben ik de Staatssecretaris van Justitie erkentelijk, dat ik de gelegenheid heb gekregen indertijd een uitgebreide analyse van de asielprocedure en de asielmotieven van de heer X toe te mogen zenden aan de Staatssecretaris van Justitie. Ik ben van mening, dat reeds het materiaal, aanwezig bij de Staatssecretaris van Justitie, waaronder de briefwisseling met de Iraanse autoriteiten en de Nederlandse autoriteiten voldoende aanleiding had geboden voor de Staatssecretaris van Justitie om indertijd al een diepgaand onderzoek hiernaar te laten instellen door de Minister van Buitenlandse Zaken of door een andere instantie, waaronder wellicht de Binnenlandse Veiligheidsdienst hier te lande. De Staatssecretaris van Justitie had veel eerder kunnen begrijpen, dat de heer X het slachtoffer is (tot op heden) van zich ook in Nederland uitstreckende vervolging door de Iraanse overheid. Het had de Staatssecretaris van Justitie althans alerter kunnen maken op de onderhavige zaak. Nu heeft men ervoor gekozen stil te blijven zitten. Dezelfde keuze was gemaakt door de heer Ba., ook al was de heer X het daarmee niet eens en heeft hij mijn hulp gezocht. Hoe dit ook alles zij, verwacht mag worden, dat de Staatssecretaris van Justitie volledig geïnformeerd is en nu toch zeker tot een beschikking zou kunnen komen ter zake van de vluchtelingenstatus. Eén en ander klemt temeer vanwege uw berichten van 21 december 1998, dat in Iran zijn vrouw (...) kennelijk weer onder invloed van de Iraanse autoriteiten opnieuw een verzoek heeft ingediend tot echtscheiding bij de Nederlandse Ambassade in Iran of bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Nederland. Eén en ander was U nog niet geheel duidelijk. Het zou wenselijk zijn, wanneer de Nederlandse autoriteiten toegerust zouden zijn om adequaat mevrouw X zelf te horen. Liever zou ik nog zelf naar Iran afreizen om dit te doen, maar zoals bekend, zal dat ook stuiten op praktische bezwaren, niet in de laatste plaats van de zijde van de Iraanse overheid. Uit de beantwoording van de Staatssecretaris van Justitie blijkt in geen enkel opzicht, dat tussentijds nadere stappen zijn ondernomen door de IND hangende de behandeling van deze zaak door de heer Ba. of hangende de behandeling van deze zaak door mijzelf. Gewezen wordt in het schrijven

van (de Staatssecretaris van Justitie; N.o.) alleen naar de bij de Staatssecretaris van Justitie binnengekomen stukken zonder overigens op de inhoud daarvan in te gaan. Niet uitgelegd wordt, waaruit het verzoek van de Staatssecretaris aan de Minister van Buitenlandse Zaken bestaat, welke vragen zijn voorgelegd en of deze vragen niet eerder hadden kunnen worden gesteld dan 14 juli 1998. Ik meen, dat dit laatste de kern is, waar het om gaat. Mocht blijken uit het antwoord van de Staatssecretaris aan de Nationale ombudsman, dat eerst op 14 juli 1998 de betreffende vragen konden worden geformuleerd vanwege de als toen eerst volledige informatie van mijn zijde, dan kan ik vrede hebben met de datum 14 juli 1998..."

E. REACTIE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE OP NADERE VRAGEN

1. De Nationale ombudsman stelde de Staatssecretaris van Justitie op 22 februari 1999 de volgende vragen:

"Voorts verzoek ik u mee te delen:

- of de aanvullingen op het bezwaarschrift van 12 juli 1996 zijn gedaan op uw verzoek, omdat u oordeelde dat het dossier nog niet compleet was. In dat geval ontvang ik graag afschriften van uw verzoek om nadere informatie; - waarom pas op 14 juli 1998 door u om een ambtsbericht is verzocht; - of u het ambtsbericht inmiddels hebt ontvangen. Indien dit niet het geval is, verneem ik graag wanneer u het ambtsbericht verwacht te ontvangen."

2. De Staatssecretaris van Justitie reageerde bij brief van 6 april 1999 als volgt op de door de Nationale ombudsman gestelde vragen en op hetgeen door verzoeker naar voren had gebracht:

"...Zoals ik in mijn brief van 27 november 1998 reeds heb geconcludeerd zit de heer X reeds geruime tijd in procedure. Met name is mij gebleken dat de behandelingsduur van het bezwaarschrift van 12 juli 1996 reeds geruime tijd in beslag neemt. Ik heb daarbij ook aangegeven dat ik het tot mijn doelstelling reken asielzaken zo snel mogelijk af te handelen, met inachtneming van de wettelijke termijnen. Ik heb daarbij tevens opgemerkt dat ik evenzeer belang hecht aan een zorgvuldige behandeling van asielzaken teneinde te komen tot verantwoorde beslissingen. Ik ben het eens met de visie van de heer X dat het de verantwoordelijkheid is van de Staatssecretaris elke asielaanvraag op gedegen wijze te behandelen. Ik ben van mening dat dat ook gebeurt. Mij is gebleken dat vanaf de indiening van de asielaanvraag door de heer X zorgvuldigheid is betracht en op gedegen wijze is omgegaan met de behandeling van zijn asielaanvraag. Ik wil er echter op wijzen dat al hetgeen is verricht of nagelaten door een gemachtigde in beginsel geheel voor rekening en risico komt van diens cliënt. Ik weet mij in deze visie gesteund door de rechter. Naar mijn mening was het in onderliggende zaak niet in de eerste plaats aan mij de heer X te wijzen op hetgeen zijn (toenmalige) gemachtigde heeft nagelaten danwel op incorrecte wijze heeft verricht. Op de vraag van de heer X of ik niet in een veel eerder stadium in zijn asielprocedure een diepgaand onderzoek had kunnen instellen, kan ik het volgende zeggen. Zoals reeds in mijn eerdere brief is vermeld, is eerst op 14 juli 1998 het Ministerie van Buitenlandse Zaken gevraagd een onderzoek op te starten, omdat eerst toen het dossier van de heer X compleet was. Aangezien ik het uit een oogpunt van zorgvuldigheid

van belang acht een zo compleet mogelijk pakket relevante gegevens aan te leveren bij de voor het opstarten van een onderzoek te benaderen instantie, heb ik gemeend te moeten wachten totdat alle door de heer X overgelegde stukken compleet waren. Dat houdt met name in dat van elk in een buitenlandse taal overgelegd stuk een vertaling aanwezig diende te zijn in het dossier. Ook werd daarmee de aangeleverde informatie inzichtelijker. Eerst na de completering van het dossier is het Ministerie van Buitenlandse Zaken benaderd met enkele naar mijn mening voor de beoordeling van de asielaanvraag van de heer X belangrijke vragen. Zo is het Ministerie voornoemd gevraagd om een aantal van de overgelegde documenten op echtheid te onderzoeken. Inmiddels is van het Ministerie van Buitenlandse Zaken vernomen dat er nog geen resultaat van het onderzoek is ontvangen. Het Ministerie heeft intussen gerappelleerd bij de Nederlandse vertegenwoordiging te Teheran naar de stand van zaken. Voorts is gevraagd om het onderzoek met voorrang voort te zetten en af te ronden. Een termijn waarbinnen een resultaat kan worden verwacht is volgens de Minister van Buitenlandse Zaken niet te geven. Ik ben mij er terdege van bewust dat de lange behandelingsduur van de asielaanvraag van de heer X onmiskenbaar zijn uitwerking heeft op zijn gemoedstoestand. Ik betreur dit ten zeerste en doe daarom al het mogelijk om zo spoedig mogelijk het bezwaarschrift nader te beoordelen. Op dit moment ben ik daarvoor afhankelijk van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Ik zal in ieder geval binnen 1 maand na heden rappelleren bij het Ministerie voornoemd indien binnen die termijn nog geen resultaat is ontvangen. Met betrekking tot de door u voorgelegde vraagpunten het navolgende. De door de toenmalige gemachtigde van de heer X ingebrachte aanvullende gronden in de bezwaarfase zijn niet gedaan op mijn uitdrukkelijk verzoek, maar in verband met het feit dat het (inleidend) bezwaarschrift van 12 juli 1996 is ingediend op nader aan te voeren gronden. In reactie op uw tweede voorgelegde vraag te weten waarom ik eerst op 14 juli 1998 om een ambtsbericht heb verzocht, verwijs ik u naar hetgeen ik mijn reactie op het commentaar van de heer X hieromtrent heb aangegeven. Ook voor de beantwoording van uw laatste vraagstelling met betrekking tot het ambtsbericht, verwijs ik u naar mijn hierboven op dit punt gegeven reactie..."

F. NADERE REACTIE VERZOEKER

Verzoeker bracht in zijn reactie van 20 mei 1999 op hetgeen onder **E.** is weergegeven onder meer nog het volgende naar voren:

"Ik heb inmiddels (...) op 11 mei 1999 de kopieën ontvangen van de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken aan de Staatssecretaris van Justitie (het ambtsbericht in reactie op het verzoek van de Staatssecretaris van Justitie van 14 juli 1998, zie onder **A.17.**; N.o.). Dat (de Staatssecretaris; N.o.) stelt dat mijn dossier niet compleet was, kan ik zeggen dat dat klopt. Na bijna 3 jaar cliënt te zijn geweest bij mijn eerste advocaat (...) ben ik anderhalf jaar geleden overstapt naar de heer B. Volgens mij heeft mijn eerste advocaat nooit enig verband gezien in mijn vluchtverhaal. Hij heeft zeer weinig tijd genomen en hij schreef nooit iets op. Ik heb over uw stelling (de stelling van de Staatssecretaris; N.o.) dat al hetgeen is verricht of nagelaten door een gemachtigde in beginsel geheel voor rekening en risico komt van de cliënt een aantal opmerkingen. 1) Hoe kan een asielzoeker begrijpen

welke advocaat goed is? Ik kreeg vijf maanden na binnenkomst in Nederland door Vluchtelingenwerk een advocaat toegewezen. 2) Hoe kan een asielzoeker zijn advocaat controleren of hij zijn werk goed doet of misschien fout? 3) Asielzoekers weten aanvankelijk niets over de wetten van het Nederlandse asielbeleid. 4) Asielzoekers hebben grote problemen door de taal. Aangezien de situatie van mijn gezin in Iran in de loop van de jaren zo problematisch is geworden, heb ik alleen nog de hoop dat er nu eindelijk een goede oplossing komt voor mij gezin."

Beoordeling

1. Verzoeker, een Iraanse asielzoeker, klaagt over de duur van de behandeling van zijn bezwaarschrift van 12 juli 1996 tegen de afwijzende beslissing op zijn asielverzoek door de IND van het Ministerie van Justitie.
2. Termijnen in het bestuursrecht zijn voor de belanghebbende doorgaans fatale termijnen. Uit een oogpunt van een op dit punt na te streven gelijkheid tussen overheid en burger, en van de geloofwaardigheid van de overheid, behoren bestuursorganen zich evenzeer strikt gebonden te achten aan wettelijke voorschriften inzake voor hen geldende termijnen. Dat geldt te meer wanneer de desbetreffende wettelijke voorschriften (enige) ruimte bieden voor het verlengen van de duur van de besluitvorming.
3. Het voorgaande brengt mee dat de behandeling van bezwaar- en beroepschriften dient plaats te vinden binnen de wettelijk gestelde termijnen. Ingevolge artikel 7:10, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb, zie

Achtergrond

) moest de IND in dit geval binnen tien weken na ontvangst van het bezwaarschrift een beslissing nemen. Op grond van het derde lid van artikel 7:10 Awb had de beslissing voor ten hoogste vier weken kunnen worden verdaagd. Van de verdaging had dan schriftelijk mededeling moeten worden gedaan. Verder uitstel was op grond van artikel 7:10, vierde lid alleen mogelijk geweest met instemming van de indiener, in dit geval verzoeker. 4. Op 12 juli 1996 diende verzoekers toenmalige raadsman een bezwaarschrift in tegen de afwijzing van het asielverzoek. Op 6 augustus 1996 volgden de nadere gronden waarop het bezwaarschrift berustte. De wettelijke termijn voor de behandeling van het bezwaarschrift ging op dat moment in. Niet is gebleken dat de IND schriftelijk mededeling heeft gedaan van verdaging, noch dat verzoeker is benaderd over verder uitstel, en daarmee heeft ingestemd. De beslissing op het bezwaarschrift is nog steeds niet genomen. Daarmee is de wettelijke beslistermijn van artikel 7:10 Awb ver overschreden, intussen met al 2 jaar en 37 weken. De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

5. Voorts wordt het volgende overwogen. Hoewel de Staatssecretaris van Justitie terecht heeft gesteld dat al hetgeen wordt verricht of nagelaten door een raadsman in beginsel geheel voor rekening en risico komt van diens cliënt, ontslaat dit het betrokken bestuursorgaan niet van de verplichting om zelf zijn taak zorgvuldig uit te voeren.

Ingevolge artikel 3:2 van de Awb dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis te vergaren (zie

Achtergrond

). Niet is gebleken dat de IND op enig moment eigener beweging na 6 augustus 1996 (de dag dat verzoekers eerste advocaat de gronden indiende waarop het bezwaar berustte), verzoeker of diens raadsman om nadere informatie heeft gevraagd. De Nationale ombudsman kan zich niet aan de indruk onttrekken dat pas voor het eerst zorgvuldig naar verzoekers dossier is gekeken nadat verzoeker, in oktober 1997, had besloten zich door een andere raadsman te laten bijstaan. Dat kan dan ook verklaren, zonder dat te rechtvaardigen, dat pas in de bezwaarfase, en bovendien pas zeer laat in de bezwaarfase, het Ministerie van Buitenlandse Zaken om een ambtsbericht is gevraagd. Verzoeker heeft op 11 mei 1999 het ambtsbericht in kopie ontvangen. Nu dit ambtsbericht is uitgebracht, gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat op zeer korte termijn een beslissing zal worden genomen op het ingediende bezwaar.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND), die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, is gegrond.